

TABIATDA SUVNING AYLANISHI

Boykishiyeva Lola Majidovna

Zomin tumani 15-maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada tabiatda suvning aylanish jarayoni, uning asosiy bosqichlari — bug'lanish, kondensatsiya, yog'inlar hamda yer usti va yer osti suvlari orqali qayta aylanishi ilmiy jihatdan yoritilgan. Suv aylanishining tabiat muvozanatini saqlashdagi ahamiyati, tirik organizmlar hayotidagi o'rni hamda ekologik barqarorlikni ta'minlashdagi roli tahlil qilingan. Maqola o'quvchilar va pedagoglar uchun mo'ljallangan bo'lib, suv resurslarini asrash zarurligiga alohida e'tibor qaratadi.

Kalit so'zlar: suvning aylanishi, bug'lanish, kondensatsiya, yog'inlar, atmosfera, bulut, quyosh energiyasi, transpiratsiya, suv resurslari, ekologik muvozanat, tabiiy jarayon, yer osti suvlari, yer usti suvlari

Аннотация

В данной статье рассматривается процесс круговорота воды в природе, его основные этапы — испарение, конденсация, осадки, а также движение воды по поверхности и под землёй. Проанализировано значение круговорота воды в поддержании природного баланса, его роль в жизни живых организмов и обеспечении экологической устойчивости. Статья предназначена для учащихся и педагогов, а также акцентирует внимание на необходимости сохранения водных ресурсов.

Ключевые слова: круговорот воды, испарение, конденсация, осадки, атмосфера, облака, солнечная энергия, транспирация, водные ресурсы, экологическое равновесие, природный процесс, подземные воды, поверхностные воды

Abstract

This article describes the process of the water cycle in nature, including its main stages: evaporation, condensation, precipitation, and the movement of water

through surface and groundwater systems. The importance of the water cycle in maintaining ecological balance, its role in the life of living organisms, and its contribution to environmental sustainability are analyzed. The article is intended for students and educators and emphasizes the importance of conserving water resources.

Keywords: water cycle, evaporation, condensation, precipitation, atmosphere, clouds, solar energy, transpiration, water resources, ecological balance, natural process, groundwater, surface water

Kirish

Tabiatda suvning aylanishi — bu Yer yuzasida, atmosferada va yer ostida suvning uzluksiz harakatlanish jarayonidir. Ushbu jarayon tufayli suv doimiy ravishda yangilanib turadi va barcha tirik organizmlar uchun zarur hayotiy sharoitlar yaratiladi. Suv aylanishi asosan quyosh energiyasi ta'sirida amalga oshadi.

Asosiy qism

Bug'lanish

Suv aylanish jarayoni bug'lanishdan boshlanadi. Quyosh nurlari ta'sirida daryo, ko'l, dengiz va okeanlardagi suv bug' holatiga o'tadi. Shuningdek, o'simliklar barglari orqali suv ajralib chiqadi, bu jarayon transpiratsiya deb ataladi.

Kondensatsiya

Bug'langan suv havoga ko'tarilib, soviydi va mayda suv tomchilariga aylanadi. Bu jarayon kondensatsiya deb ataladi. Natijada bulutlar hosil bo'ladi va ular shamol ta'sirida harakatlanadi.

Yog'inlar

Bulutlardagi suv tomchilari yiriklashib og'irlashganda yerga yog'in sifatida tushadi. Yog'inlar yomg'ir, qor yoki do'l shaklida bo'lishi mumkin.

Yer usti va yer osti suvlari:

Yogʻinlardan tushgan suvning bir qismi daryolar, koʻllar va dengizlarga oqib boradi. Qolgan qismi esa tuproqqa singib, yer osti suvlarini hosil qiladi. Yer osti suvlari buloqlar orqali yana yer yuzasiga chiqishi mumkin.

Xulosa

Tabiatda suvning aylanishi — bu suvning bugʻlanish, kondensatsiya va yogʻinlar orqali doimiy ravishda qayta aylanish jarayonidir. Ushbu jarayon tufayli suv resurslari yangilanib turadi va ekologik muvozanat saqlanadi. Suv hayot manbai boʻlib, uni tejash, ifloslantirmaslik va muhofaza qilish har bir insonning burchidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Boshlangʻich sinf tabiiy fan darsligi. Toshkent.
2. Atrof-muhit va tabiatshunoslik oʻquv qoʻllanmasi.
3. I.A. Karimov. Tabiat hodisalari va ularni oʻquvchilarga oʻrgatish.
4. Internet manbalari:
 - o Ziyonet portali
 - o UzEdu rasmiy saytlari
 - o Milliy elektron darsliklar bazasi